

SPIS TREŚCI

Wstęp.....	9
Rozdział I	
Migracje w Europie.....	17
1.1. Przyczyny migracji	18
1.2. Emigracje zarobkowe na przełomie XIX i XX w.	20
1.3. Migracje w Europie Zachodniej po II wojnie światowej do 1973 r.	24
1.4. Imigracje w latach 1973–2011	27
1.5. Przyszłość imigracji w Unii Europejskiej	28
Rozdział II	
Ewolucja polityki imigracyjnej i azylowej UE	33
2.1. Swobodny przepływ osób	34
2.1.1. Wysiłki na rzecz likwidowania kontroli na granicach Wspólnoty.....	34
2.1.2. Instrumenty gwarantujące bezpieczeństwo po zniesieniu kontroli granic	37
2.2. Budowanie wspólnej polityki imigracyjnej i azylowej	38
2.2.1. Traktat z Maastricht (1992)	38
2.2.2. Traktat Amsterdamski (1997)	39
2.2.3. Rada Europejska w Tampere (1999).....	40
2.3. Rozwój praw uchodźców na szczytach Rady Europejskiej	42
2.3.1. Szczyt Rady Europejskiej w Nicei (2000).....	42
2.3.2. Szczyt Rady Europejskiej w Laeken (2001)	42
2.3.3. Szczyt Rady Europejskiej w Sewilli (2002)	43
2.3.4. Program Haski (2004)	44
2.4. Prawa obywateli Unii i członków ich rodzin na terytorium innych państw członkowskich	45
2.5. Harmonizacja polityki Unii Europejskiej w obszarze migracji zarobkowych – Zielona Księga (2005)	47

2.6. Dalszy rozwój wspólnotowej polityki swobodnego przepływu osób oraz polityki migracyjnej i azylowej – Traktat z Lizbony (2007)	49
2.7. Europejski pakt o imigracji i azylu i Program Sztokholmski – otwarta i bezpieczna Europa	51
2.7.1. Europejski pakt o imigracji i azylu (2008)	52
2.7.2. Program Sztokholmski – otwarta i bezpieczna Europa (2009)	54
2.8. Układ z Schengen – polskie doświadczenia	56

Rozdział III

Migracje legalne	71
3.1. Migracje a rozwój według ONZ	72
3.2. Migracje a rozwój według UE	75
3.3. Imigranci zarobkowi – stereotypy	77
3.4. Korzyści ekonomiczne krajów wysyłających	89
3.5. Dylematy krajów wysyłających	93
3.4.1. Drenaż mózgów	93
3.4.2. Rozłąka rodzinna na przykładzie eurosieroctwa w Polsce	98
3.6. Łączenie rodzin	108

Rozdział IV

Migracje nielegalne	115
4.1. Kwestie terminologiczne	116
4.2. Nielegalna imigracja i przemyt w USA	117
4.3. Nielegalna imigracja w Europie	123
4.4. Przemyt i handel ludźmi	127
4.5. Dokumenty UE dotyczące nielegalnej imigracji	135
4.6. Reakcja państw UE na napływ uchodźców z Afryki w 2011 r.	147

Rozdział V

Uchodźcy	153
5.1. Uchodźcy w Europie i na świecie	154
5.2. Konwencja Genewska (1951)	156
5.2.1. Wprowadzenie	156
5.2.2. Interpretacja przepisów Konwencji	157
5.3. Protokół Nowojorski (1967)	160
5.4. Azyl w Konwencji Wykonawczej Układu z Schengen (1990)	160

5.5. Konwencja Dublińska (1990)	161
5.6. Rozwój polityki azylowej po Traktacie Amsterdamskim	164
5.7. Rozporządzenie Rady (WE) NR 343/2003 Dublin II.	167
5.8. Inne dokumenty UE w sprawie polityki azylowej.	170
5.9. Uchodźcy w Wielkiej Brytanii – analiza wybranych kazusów	177
5.9.1. Uchodźcy z Kosowa	178
5.9.2. Kazusy z BBC	183
5.9.3. Raport Oxfam i Uniwersytetu Swansea	191

Rozdział VI

Polska polityka imigracyjna i azylowa.	195
---	------------

6.1. Migracje przed 1989 r.	196
6.2. Imigracje i azyl po 1989 r.	197
6.3. Instytucje odpowiedzialne za realizację polityki imigracyjnej i azylowej	201
6.4. Ustawodawstwo imigracyjne i azylowe	204
6.5. Ośrodki dla uchodźców – wywiady.	213
6.6. Organizacje pozarządowe.	219
6.6.1. Rodzaj organizacji	219
6.6.2. Wywiady	220
6.6.2.1. Caritas	221
6.6.2.2. La Strada	225
6.6.2.3. Stowarzyszenie Interwencji Prawnej	227
6.6.2.4. Amnesty International	231
6.6.2.5. Fundacja „Ocalenie”	234
6.7. Abolicja. Relokacja i przesiedlenia	236

Rozdział VII

Kościół katolicki w obronie praw imigrantów i uchodźców	251
--	------------

7.1. Uchodźcy świata pod koniec XX i na początku XXI w. – wybrane przykłady	252
7.2. Katolicka nauka społeczna nt. imigrantów i praw człowieka – wprowadzenie	257
7.3. Oświadczenia przedstawicieli Stolicy Apostolskiej przy ONZ na temat bieżących problemów migrantów i uchodźców pod koniec XX w.	259
7.3.1. Dramatyczna sytuacja uchodźców	260
7.3.2. Ochrona kobiet i dzieci uchodźców	263
7.3.3. Prawo do łączenia rodzin	266
7.3.4. Prawo do azylu	266

7.3.5. Zasada <i>non-refoulement</i>	268
7.3.6. Prawo do dobrowolnego powrotu	270
7.3.7. Ochrona uchodźców: Podstawowy obowiązek UNHCR	273
7.3.8. Obowiązek solidarności	273
7.3.9. Migracje i prawa człowieka	277
7.3.10. Pracownicy o nieuregulowanej sytuacji	278
7.4. Oświadczenia Stałego Przedstawiciela Stolicy Apostolskiej przy ONZ (2002–2010)	280
7.4.1. Oświadczenia abpa Celestino Migliore	280
7.4.2. Oświadczenia abpa Francisca Chullikatta	289
7.5. Światowy Dzień Migranta i Uchodźcy	291
7.6. Biuro COMECE w Brukseli	294
Wnioski	301
Aneks: Fragmenty orędzi Jana Pawła II i Benedykta XVI na Światowy Dzień Migranta i Uchodźcy	
1. Orędzia Jana Pawła II	315
2. Orędzia Benedykta XVI	336
Bibliografia	345
Wykaz tabel, ramek i map	359
Summary	361
Indeks rzeczowy (wybrane zagadnienia)	365